Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk afzender
4580754-1103106-DMO

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 19 november 2026
Betreft Ontwikkeling van het Wmo-toezicht en IGJ rapportage over 2025

Geachte voorzitter,

Gemeenten zijn sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015) verantwoordelijk voor het bieden van passende ondersteuning aan hun inwoners en het houden van toezicht op aanbieders van deze ondersteuning. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is dat gemeenten toezicht houden op zowel de kwaliteit van de ondersteuning als op de rechtmatigheid ervan. Het Wmo-toezicht (hierna: toezicht) bestaat uit een voortdurende wisselwerking tussen deze twee vormen van toezicht. Daarbij bestaat een spanningsveld tussen enerzijds het controleren van aanbieders en het opleggen van aanvullende regelgeving, en anderzijds het voorkomen van extra administratieve lasten.

Mede naar aanleiding van eerdere rapportages van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en zorgelijke signalen over de toename van fraude en ondermijning in de Wmo 2015, heb ik de ambitie om het toezicht te verstevigen door middel van het voortzetten van een wetswijziging Wmo-toezicht die mijn ambtsvoorganger heeft aangekondigd[1] en daarbij een vergunningplicht te introduceren voor aanbieders van ondersteuning uit de Wmo 2015[2].

Met deze brief geef ik uw Kamer een stand van zaken over bovenstaande ambities. Daarnaast bied ik uw Kamer de rapportage van de IGJ over de uitvoering van het Wmo-toezicht in 2025 en de Werkagenda van Toezicht Sociaal Domein aan.

Wmo-toezicht
Het toezicht bestaat uit meer dan alleen het toezien op de geboden kwaliteit van ondersteuning en een rechtmatige besteding van de middelen. Adequaat ingericht toezicht creëert mogelijkheden tot het openen van dialogen met aanbieders en het maken van afspraken over de verbetering van de geboden ondersteuning. Ook geeft toezicht inzicht in de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015. Deze informatie kunnen gemeenten vervolgens gebruiken om daar waar nodig bij te sturen en het beleid aan te passen. Daarnaast fungeert het toezicht als een instrument waarmee het college van burgemeester en wethouders transparantie over haar beleid kan bieden. Dit draagt

[1] Kamerstuk 29 538, nr. 350.

[2] Kamerstuk 28828, nr. 163.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk afzender
4580754-1103106-DMO

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 19 november 2026
Betreft Ontwikkeling van het Wmo-toezicht en IGJ rapportage over 2025

bij aan een effectieve uitoefening van de controlerende taak van de gemeenteraad.

Verbetermaatregelen ter versterking van het Wmo-toezicht
De IGJ constateerde een aantal jaren achter elkaar dat de kwaliteit van het Wmo-toezicht in Nederland divers en onvoldoende ontwikkeld is. Om meer zicht te krijgen op de kwaliteit van de ondersteuning en waar nodig bij te kunnen sturen, moest het toezicht worden verstevigd en verder worden geprofessionaliseerd. Als reactie hierop is in samenwerking met het veld[3] gewerkt aan een beleidskader voor het kwaliteitstoezicht met daarin verbetervoorstellen. Een deel van deze verbetervoorstellen is opgenomen in een stimuleringsprogramma dat loopt tot en met 2026. De reeds ontwikkelde handreikingen en kaders zijn door de VNG (in samenwerking met de GGD-GHOR en gemeenten) ontwikkeld en worden door de VNG actief bij gemeenten onder de aandacht gebracht.

Naast het ontwikkelen van handreikingen en kaders, verzorgt de VNG ook intervisiebijeenkomsten met toezichthouders van gemeenten en de GGD-GHOR. Tijdens deze drukbezochte bijeenkomsten worden landelijke ontwikkelingen besproken en is er ruimte om casuïstiek in te brengen en te bespreken. Dit alles met als doel het Wmo toezicht te verbeteren en te harmoniseren.

Vervolg Stimuleringsprogramma Wmo-toezicht
Met het oog op de afronding van het huidige stimuleringsprogramma en de signalen vanuit gemeenten over de behoefte aan intervisie en aanvullende handvatten voor de (door)ontwikkeling van het toezicht, ben ik met de VNG in gesprek over een mogelijk vervolg op het stimuleringsprogramma, gefinancierd vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Waar het huidige programma zich vooral richt op gemeenten waar het Wmo-toezicht nog in de kinderschoenen staat en anticipeert op de voorgenomen wetswijziging Wmo-toezicht, zal de focus van het opvolgende programma worden verbreed naar productdoorontwikkeling en de ondersteuning van gemeenten waar het toezicht al verder gevorderd is.

Wetswijziging Wmo-toezicht
Een aantal van de verbetervoorstellen uit het beleidskader ben ik voornemens wettelijk te verankeren door middel van een wijziging van de Wmo 2015. Deze wetswijziging is

[3] Gemeenten, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD-ghor, Toezicht Sociaal Domein (TSD) en de IGJ

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk afzender
4580754-1103106-DMO

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 19 november 2026
Betreft Ontwikkeling van het Wmo-toezicht en IGJ rapportage over 2025

inmiddels ambtelijk voorbereid en beoogt de onafhankelijke positie van de toezichthouder, de organisatie van het Wmo-toezicht in de gemeentelijke context en de transparantie van het Wmo-toezicht in de wet te verbeteren. De VNG en gemeenten zijn betrokken om tot de contouren van deze wetswijziging te komen. Ik ben voornemens dit wetsvoorstel in het tweede kwartaal van 2027 in internetconsultatie te doen.

IGJ-rapport over de uitvoering van het Wmo-toezicht door gemeenten in 2025
Net als voorgaande jaren, heeft de IGJ ook over 2025 onderzoek gedaan naar het toezicht op de kwaliteit van de Wmo 2015, met als doel inzicht te krijgen in de staat van de uitvoering van het toezicht op de Wmo 2015. Dit behoort tot één van de wettelijke taken van de IGJ. De rapportage van dit rapport is te vinden via https://www.igj.nl/documenten/2026/11/19/wmo-toezicht-2025
Graag bedank ik de IGJ voor het werk dat zij heeft verricht om tot deze rapportage te komen. Net als voorgaande jaren is het geen traditioneel pdf-rapport met resultaten en tabellen, maar een webpagina waarop de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn gepresenteerd. De conclusies en aanbevelingen van de IGJ komen overeen met de resultaten uit voorgaande jaren, namelijk: de IGJ roept gemeenten op de onafhankelijke positie van de toezichthouder te versterken, meer transparantie te bieden in onderzoeksresultaten en de samenwerking met andere gemeenten op te zoeken.

Naar verwachting wachten sommige gemeenten met het ontwikkelen van beleid op deze punten totdat de voorgenomen wetswijziging van kracht is geworden. Tot die tijd kunnen gemeenten ook vooruitlopend op de inwerkingtreding daarvan al uitvoering geven aan de door de IGJ voorgestelde verbetermaatregelen. De verschillende instrumenten binnen het stimuleringsprogramma bieden gemeenten hiervoor concrete handvatten. Deze worden door de VNG actief onder gemeenten verspreid.

De IGJ heeft onlangs aangegeven te stoppen met het jaarlijkse onderzoek en bijbehorende rapportage over het Wmo-toezicht. De IGJ maakt, mede vanwege de forse taakstelling en de daarmee samenhangende personele krimp, afgewogen en scherpe keuzes over de inzet van haar toezicht. De IGJ ziet zichzelf niet (meer) als aangewezen organisatie voor deze wettelijke taak. Daarom onderzoek ik komende tijd op welke manier er een toekomstbestendige invulling gegeven kan worden aan het toezien op de ontwikkeling van de gemeentelijke Wmo-toezichttaak. Dit doe ik in gezamenlijkheid met de VNG.

Toezicht Sociaal Domein

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk afzender
4580754-1103106-DMO

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 19 november 2026
Betreft Ontwikkeling van het Wmo-toezicht en IGJ rapportage over 2025

Toezicht Sociaal Domein (TSD) is een samenwerkingsverband van vier rijksinspecties: de IGJ, de Inspectie van het Onderwijs, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de Inspectie Justitie en Veiligheid. TSD richt zich op de samenhang en samenwerking tussen organisaties binnen het sociaal domein, met bijzondere aandacht voor situaties waarin inwoners afhankelijk zijn van ondersteuning vanuit meerdere organisaties en domeinen. Door middel van gezamenlijk onderzoek brengt TSD knelpunten in de samenwerking en de uitvoering van beleid in kaart. Op basis hiervan formuleert het samenwerkingsverband bevindingen en aanbevelingen die gericht zijn op het verbeteren van de samenwerking tussen betrokken organisaties en de kwaliteit en samenhang van de ondersteuning aan inwoners.

Een keer per twee jaar stelt TSD een werkagenda vast, waarin concrete toezichtthema's en toezichtonderzoeken worden beschreven. Hierbij bied ik uw Kamer de werkagenda van TSD over 2027 en 2028 aan.

In de komende periode richt TSD zich ook weer op maatschappelijke ontwikkelingen die vragen om samenhangend en domeinoverstijdend toezicht. De thema's integrale werkwijze van zorg- en veiligheidshuizen, toegang tot ondersteuning voor dak- en thuislozen, zorg- en adviesteams binnen scholen, digitale dienstverlening in het sociaal domein, informele zorg en mantelzorg en samenhang tussen zorg, dagbesteding en arbeid staan deze periode centraal.
Hierbij wordt specifiek gekeken naar situaties waarin taken en verantwoordelijkheden elkaar raken. Waarbij aandacht is voor preventie, vroegsignalering en de vraag of mensen tijdig de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.
Ik wil TSD bedanken voor het opstellen van deze werkagenda en voor de inzet die zij de komende periode zullen leveren op de hierboven genoemde thema's. De rapporten die worden opgeleverd, voorzien van beleidsaanbevelingen, dragen bij aan de kwaliteit van een domeinoverstijgende samenwerking in het sociaal domein.

Vergunningplicht Wmo 2015
In de zorgfraudebrief van 8 juni[4] heb ik al gedeeld dat het kabinet zich inzet voor een vergunningplicht voor aanbieders binnen de Wmo 2015. Een vergunningplicht draagt bij aan het voorkomen van fraude en bevordert daarbij de kwaliteit van de ondersteuning. Momenteel wordt er gewerkt aan een integraal wetsvoorstel waarbij naast een vergunningplicht voor de Wmo 2015 ook een vergunningplicht voor de Jeugdwet wordt

[4] Kamerstuk 28828, nr. 163.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk afzender
4580754-1103106-DMO

Bijlage(n)
1

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 19 november 2026
Betreft Ontwikkeling van het Wmo-toezicht en IGJ rapportage over 2025

geïntroduceerd. De vergunningplicht in de Wtza wordt uitgebreid. Ik ben voornemens het wetsvoorstel in 2028 aan uw Kamer aan te bieden.

Tenslotte
Ik vind het van groot belang dat maatschappelijke ondersteuning niet alleen kwalitatief goed, maar bovenal veilig is. Juist mensen die het meest kwetsbaar zijn, moeten kunnen rekenen op passende ondersteuning die hen in staat stelt om (naar vermogen) te participeren in de samenleving.

Ik blijf me inzetten om het toezicht te versterken en fraude in de Wmo 2015 aan te pakken. Dit doe ik samen met de VNG, gemeenten en andere betrokken partijen. Deze inzet is vooral gericht op het ontwikkelen van instrumenten en (waar nodig) wijzigen van de wet. Gemeenten kunnen zelf ook een verschil maken in de versterking van het toezicht en de aanpak van fraude. Daarom roep ik gemeenten op om aandacht te blijven hebben voor het toezicht en de aanpak van fraude in de Wmo 2015. Dit zodat kwalitatief goede en veilige ondersteuning verleend wordt aan de inwoners van ons land.

Hoogachtend,

de minister van Langdurige Zorg,
Jeugd en Sport,

Mirjam Sterk